

[Indenrigsministeren.]

sat periodisk sammen med de øvrige i Loven omhandlede Takster, der senest er fastsat i 1936. For Tidsrummet indtil Udfærdigelsen af de førstkomende nye Takstbekendtgørelser foreslaas Feriegødtgørelsen fastsat til 30 Kr. aarlig. Som Følge af denne Ændring foreslaas det endvidere at ændre Lovens § 9 saadan, at Reservejordemoderen under Ferie oppebærer det fulde Vederlag for de af hende udførte Fødselsforretninger, ligesom det faktisk allerede nu er Tilfældet under Vakance.

Jeg tillader mig at anbefale dette Lovforslag til Tingets velvillige Behandling.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte Lovforslag vil blive omdelt.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Danmarks Riges Grundlov.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 85).

Sagen sattes til Forhandling.

Statsministeren (Starming): Jeg skal have den Ære at forelægge for Landstinget det Forslag til Danmarks Riges Grundlov, som for nogle Dage siden er vedtaget af Folketinget med betydeligt Flertal for sig.

Det vil være bekendt, at det ved en for to Aar siden vedtagen Lov blev bestemt, at en Kommission skulde overveje Ændringer i Grundlovens Forfatningsbestemmelser, og at denne Kommission endte sit Arbejde den 28. Juni 1938, altsaa forinden Udløbet af den Frist, som var givet ved Loven. Kommissionen henholdt sig, som Forudsætningen var, til de Bestemmelser i Grundloven, der angik Befolkningens Rettigheder som Vælgere, Rigsdagens Sammensætning, Rigsretten og Folkeafstemninger, medens man ikke greb ind paa Kongens, Kirkens, Retsplejens og Domstolens Omraade. Uanfægtet staar ligeledes de fundamentale Rettigheder, der er sikret alle Borgere ved Grundloven: Trosfrihed, Religionsfrihed, Pressefrihed, Forsamlings- og Foreningsfrihed.

Kommissionen naaede ikke Enstemmighed, men et Flertal, bestaaende af Repræsentanterne for det konservative Parti, Det radikale Venstre og Socialdemokratiet, samlede om visse Synspunkter, som blev afgørende for det Forslag, der nu er vedtaget i Folketinget. Regeringen tiltraadte

efter Kommissionsarbejdets Tilendebringelse de Ændringsforslag, hvorom Kommissionsflertallet samlede sig, og forelagde et fuldstændigt Grundlovsforslag i Folketinget, et Forslag, der nu i Løbet af Vinteren er behandlet i et Folketingsudvalg. Resultatet af dette Udvalgsarbejde blev vel forskellige Ændringsforslag, men dog i særlig Grad saadanne, som var af sproglig eller tydeliggørende Karakter. Men desværre blev der heller ikke ved denne Forhandling opnaaet Enighed mellem alle Partier.

Medens den Revision af Grundloven, der forberedtes i Aarene 1912—15 og endte med Vedtagelsen af Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1915, var et skarpt Brud med Principper, der var opretholdt siden 1866, da den forrige Revision havde fundet Sted, betegner det nu foreliggende Forslag kun en Videreføring af Vedtagelsen fra 1915. Penge- og Hartkornsprivilegierne blev ophævet ved Grundloven af 1915, men man foretog en ny Deling af Vælgerne i to Klasser efter Alder og indføjede andre Bestemmelser, som ansaas for egnede til at virke bremsende paa Udviklingen i Lovgivningen. Rigsdagen kom efter denne Grundlovs Bestemmelser igen til at bestaa af to Afdelinger, valgt af forskellige Vælgerklasser og paa forskellig Tid, og der skabtes ingen Mulighed for at fjerne eventuelle Uoverensstemmelser mellem de to Afdelinger. Konflikt imellem disse var derfor sikret fra Starten paa Grund af deres naturlige forskelligartede Sammensætning.

Det er derfor i første Række paa dette Omraade, at Ændringer hidføres ved det nu foreliggende Forslag, ligesom man foreslaar en almindelig Nedsættelse af Valgrets alderen til den Alder, der er fastsat for Valgret i Sverige og Norge. Ved Forslaget har man søgt at tilvejebringe en handledygtig Lovgivningsmagt, befriet for de Mangler, der hæfter ved det nu bestaaende System, idet den foreslaaede Ordning i videst muligt Omfang forener dette Systems Fordele, den mere alsidige Behandling og Bedømmelse af Sagerne, med Fordele, der knytter sig til Etkammerssystem, det ene Vælgerkorps og Bestemmelserne vedrørende Den Forenede Rigsdag samt dennes Ret til at træffe Afgørelse angaaende Uoverensstemmelser.

Den almindelige politiske Udvikling maatte naturligvis betinge, at en Grundlovsrevision kom til at hvile paa lige Valgret. Det principielle Krav var derfor: een Vælgerklasse og eet Valg, og dette Krav er imødekommet ved det foreliggende For-